

**FINANSINIŲ NUSIKALTIMŲ TYRIMO TARNYBOS
PRIE LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJOS
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL TECHNINIŲ REIKALAVIMŲ KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO PROCESUI,
KAI TAPATYBĖ NUSTATOMA NUOTOLINIŲ BŪDU, NAUDOJANTIS
ELEKTRONINĖS PRIEMONĖS, LEIDŽIANČIOMIS TIESIOGINIO VAIZDO
PERDAVIMĄ, PATVIRTINIMO**

2016 m. lapkričio 30 d. Nr. V-314
Vilnius

Vadovaudamasis Kliento ir naudos gavėjo tapatybės, kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 24 d. nutarimo Nr. 942 „Dėl Kriterijų, kuriais vadovaujantis klientas laikomas keliančiu mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, ir kriterijų, kuriais vadovaujantis laikoma, kad yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė, sąrašo, Kliento ir naudos gavėjo tapatybės, kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų nustatymo taisyklių patvirtinimo ir informacijos apie pastebėtus galimo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo požymius, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pažeidimus ir priemones, kurių buvo imtasi prieš pažeidėjus, pateikimo tvarkos nustatymo“¹⁰ punktu,

t v i r t i n u Techninius reikalavimus kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą (pridedama).

Direktoriaus pavaduotojas,
atliekantis direktoriaus funkcijas

Šarūnas Rameikis

PATVIRTINTA

Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos prie
Lietuvos Respublikos vidaus reikalų
ministerijos direktoriaus 2016 m. lapkričio 30 d.
įsakymu Nr. V-314

**TECHNINIAI REIKALAVIMAI KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO PROCESUI, KAI
TAPATYBĖ NUSTATOMA NUOTOLINIU BŪDU, NAUDOJANTIS ELEKTRONINĖMIS
PRIEMONĖMIS, LEIDŽIANČIOMIS TIESIOGINIO VAIZDO PERDAVIMĄ**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Techniniai reikalavimai kliento tapatybės nustatymo procesui, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, leidžiančiomis tiesioginio vaizdo perdavimą (toliau – Techniniai reikalavimai), nustato kliento tapatybės nustatymo sąlygas, kai tapatybė nustatoma nuotoliniu būdu, naudojantis elektroninėmis priemonėmis, užtikrinančiomis tiesioginį vaizdo perdavimą (toliau – Priemonės) Kliento ir naudos gavėjo tapatybės, kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų nustatymo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. rugsėjo 24 d. nutarimo Nr. 942 „Dėl Kriterijų, kuriais vadovaujantis klientas laikomas keliančiu mažą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, ir kriterijų, kuriais vadovaujantis laikoma, kad yra didelė pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmė, sąrašo, Kliento ir naudos gavėjo tapatybės, kelių tarpusavyje susijusių piniginių operacijų nustatymo taisyklių patvirtinimo ir informacijos apie pastebėtus galimo pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo požymius, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pažeidimus ir priemones, kurių buvo imtasi prieš pažeidėjus, pateikimo tvarkos nustatymo“ (toliau – Taisyklės), 10.3.1 punkte (toliau – I būdas) ir 10.3.2 punkte (toliau – II būdas) nustatytais būdais.

2. Naudojantis Priemonėmis, vaizdo ir garso perdavimas gali būti atliekamas tik nepertraukiamai, tiesiogiai realiuoju laiku atliekant videoperdavimą ar perduodant finansų įstaigai ar kitam subjektui nuotrauką.

3. Techniniuose reikalavimuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatyme, Elektroninių dokumentų valdymo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. V-158 „Dėl elektroninių dokumentų valdymo taisyklių patvirtinimo“ ir Taisyklėse.

**II SKYRIUS
PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS I BŪDU**

4. Priemonės I būdu gali būti naudojamos tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojant kliento tapatybę patvirtinančio dokumento (toliau – tapatybės dokumentas) arba jį atitinkančio leidimo gyventi Lietuvoje (toliau – tapatybės dokumentas) originalą ir kliento tapatybę patvirtinama naudojantis bent pažangiųjų elektroninių parašų, atitinkančių reglamento (ES) Nr. 910/2014 26 straipsnio reikalavimus.

5. Kai kliento rodomo tapatybės dokumento originalas fiksuojamas tiesioginio videoperdavimo metu atitinkamas tapatybės dokumentas parodomas vienu iš šių būdų:

5.1. asmens tapatybės kortelė ir leidimas gyventi Lietuvoje parodomi iš abiejų pusių;

5.2. parodant asmens pasą, rodomas dokumento puslapis, kuriame yra šio fizinio asmens nuotrauka bei paso viršelis.

6. Tiesioginio videoperdavimo metu bet kuris tapatybės dokumentas turi būti pakreipiamas kelis kartus, kad būtų galima įsitikinti, kad rodomas dokumentas yra tikras ir originalus.

7. Kai kliento rodomo tapatybės dokumento originalas fiksuojamas tiesioginio nuotraukos perdavimo būdu, fiksuojamos Techninių reikalavimų 5 punkte nurodytos dokumento dalys. Finansų įstaigos ir kiti subjektai privalo naudoti specialias programas, aplikacijas ar kitas priemones, kurios užtikrintų, kad nuotraukų atlikimo procesas būtų nepertraukiamas ir kad nuotraukas perduoti ne realiu laiku būtų neįmanoma.

8. Atlikus veiksmus, nurodytus Techninių reikalavimų 5, 6 ar 7 punktuose, klientas savo tapatybę ir pateiktų duomenų teisingumą patvirtina pasirašydamas finansų įstaigos ar kito subjekto paruoštą kliento tapatybės nustatymo elektroninį dokumentą (pvz., anketą), naudodamasis bent pažangiuoju elektroniniu parašu, atitinkančiu reglamento (ES) Nr. 910/2014 reikalavimus. Patvirtinimas bent pažangiuoju elektroniniu parašu turi būti atliktas nedelsiant, ne vėliau nei per 1 valandą po veiksmų, nurodytų Techninių reikalavimų 5, 6 ar 7 punktuose, atlikimo, ir privalo būti tos pačios kliento tapatybės nustatymo procedūros dalimi.

9. Atliekant patvirtinimą pažangiuoju elektroniniu parašu, finansų įstaigos ir kiti subjektai turi įsitikinti parašo teisėtumu ir autentiškumu.

10. Tiesioginio videoperdavimo arba tiesiogiai perduotos nuotraukos privalo būti tokios kokybės, kad būtų galima lengvai nuskaityti informaciją iš pateiktų tapatybės dokumentų ir aiškiai matyti asmens, atvaizduoto tapatybės dokumento nuotraukoje, bruožus.

11. Tapatybės nustatymo metu finansų įstaiga ar kitas subjektas gali pateikti papildomas instrukcijas ir nurodymus klientui pakeisti dokumento poziciją.

III SKYRIUS

PRIEMONIŲ NAUDOJIMAS II BŪDU

12. Priemonės II būdu gali būti naudojamos tiesioginio vaizdo perdavimo metu užfiksuojant kliento veido atvaizdą ir kliento parodytą tapatybės dokumento originalą.

13. Kai kliento veido atvaizdas ir kliento parodytas tapatybės dokumento originalas fiksuojamas tiesioginio videoperdavimo metu, atliekami šie veiksmai:

13.1. užfiksuojamas kliento veido atvaizdas iš priekio (atvaizde turi matytis kliento veidas ir pečiai, atvaizdas privalo būti aiškiai matomas ir atskiriamas nuo aplinkoje esančių objektų);

13.2. klientas parodo tapatybės dokumento originalą taip, kaip nurodyta Techninių reikalavimų 5 ir 6 punktuose;

13.3. kliento veido atvaizdas iš priekio ir tapatybės dokumento originalas tam tikrą laiką turi būti rodomi kartu, kad galima būtų identifikuoti kliento veidų bruožų tapatumą su jo pateikiamo tapatybės dokumento nuotraukoje fiksuoto asmens veido bruožais;

13.4. klientui užduodami klausimai apie jo tapatybę, naudojant patvirtintą finansų įstaigos ar kito subjekto klausimyną;

13.5. tiesioginio videoperdavimo metu padaromos kliento veido atvaizdo ir rodomo tapatybės dokumento nuotraukos;

14. Veiksmai, nurodyti Techninių reikalavimų 13 punkte, atliekami nepertraukiamai, vieno tiesioginio videoperdavimo metu.

15. Kai kliento veido atvaizdas ir kliento parodytas tapatybės dokumento originalas fiksuojamas tiesioginio nuotraukos perdavimo būdu, atliekami šie veiksmai:

15.1. nufotografuojamas kliento veido atvaizdas iš priekio (atvaizde turi matytis kliento veidas ir pečiai, atvaizdas privalo būti aiškiai matomas ir atskiriamas nuo aplinkoje esančių objektų);

15.2. atliekamas tiesioginis pateikiamo tapatybės dokumento nuotraukos perdavimas. Fiksuojamos tapatybės dokumento dalys, nurodytos Techninių reikalavimų 5 punkte. Finansų

įstaigos ir kiti subjektai privalo naudoti specialias programas, aplikacijas ar kitas priemones, kurios užtikrintų, kad nuotraukų atlikimo procesas būtų nepertraukiamas ir kad nuotraukų perdavimas ne realiu laiku būtų neįmanomas.

16. Veiksmai, nurodyti Techninių reikalavimų 15 punkte, atliekami nepertraukiamai ir turi būti vieno kliento tapatybės nustatymo proceso dalimi.

17. Atlikus veiksmus, nurodytus Techninių reikalavimų 13, 14 ar 15, 16 punktuose, klientui paaiškinama, kad pateikdamas duomenis, jis kartu patvirtina ir jų teisingumą.

18. Finansų įstaiga ar kitas subjektas gali pateikti papildomas instrukcijas bei nurodymus klientui pakeisti veido atvaizdo ar tapatybės dokumento poziciją. Finansų įstaiga ar kitas subjektas turi teisę paprašyti kliento nuimti galvos ar veido uždangalą, akinius ar kitus objektus, trukdančius tinkamai užfiksuoti kliento veido atvaizdą.

19. Tiesioginio videoperdavimo ar tiesioginio nuotraukos perdavimo metu kliento tapatybės nustatymo procese gali dalyvauti tik vienas klientas.

20. Tiesioginis videoperdavimas arba tiesiogiai perduotos nuotraukos privalo būti tokios kokybės, kuri leistų lengvai nuskaityti informaciją iš pateikiamų tapatybės dokumentų ir aiškiai matyti paties asmens bei asmens, atvaizduoto tapatybės dokumento nuotraukoje, bruožus ir nekeltų abejonių, kad tiesioginės vaizdo transliacijos metu dalyvaujančio asmens pateikiamame tapatybės dokumente yra būtent jo nuotrauka.

21. Atliekant veiksmus, nurodytus Techninių reikalavimų 13.4 papunktyje, garso įrašas turi būti aukštos kokybės, kuri užtikrintų galimybę aiškiai girdėti kliento atsakymus į pateiktus klausimus apie jo tapatybę.

IV SKYRIUS

KLIENTO TAPATYBĖS NUSTATYMO PROCESO NUTRAUKIMAS

22. Kliento tapatybės nustatymo procesas privalo būti nutrauktas, jeigu yra bent viena iš šių aplinkybių:

22.1. vaizdas ar garsas perduodamas ne realiu laiku;

22.2. tiesioginis vaizdo perdavimas yra nutraukiamas arba iškyla tiesioginio vaizdo ir (ar) garso perdavimo problemų;

22.3. tiesioginio videoperdavimo ir (ar) nuotraukos kokybė neleidžia tiksliai matyti kliento veido ir (ar) nustatyti kliento tapatybės iš tapatybės dokumento veido atvaizdo nuotraukos;

22.4. tiesioginio videoperdavimo ir garso kokybė yra prasta ir negalima aiškiai girdėti ir suprasti kliento pateikiamų atsakymų apie jo tapatybę;

22.5. kliento tapatybės dokumentas užfiksuojamas laikantis ne visų Techninių reikalavimų, nurodytų 5 punkte;

22.6. klientas tinkamai laiku neatlieka veiksmų, kurių prašo finansų įstaiga ar kitas subjektas;

22.7. nustatoma, kad kliento pateiktas tapatybės dokumentas yra pažeistas, suklastotas ar yra kitų požymių, kurie keltų įtarimą dėl tokio tapatybės dokumento tikrumo (pavyzdžiui, rodoma dokumento kopija). Tokiu atveju kliento tapatybės nustatymo procesas gali būti tęsiamas ir informacija, reikalinga kliento ir naudos gavėjo tapatybei nustatyti, renkama tik siekiant, įvertinus keliamą pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, apie tokius atvejus nedelsiant pranešti Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybai;

22.8. nustatoma, kad kliento pateiktas tapatybės dokumentas neatitinka tokiam dokumentui keliamų informacijos turinio reikalavimų;

22.9. finansų įstaigoms ar kitiems subjektams kyla pagrįstų abejonių, kad klientas, kurio tapatybė yra nustatinėjama, ir pateikto tapatybės dokumento, patvirtinančio kliento tapatybę, savininkas yra ne tas pats asmuo;

22.10. tiesioginio videoperdavimo ar tiesioginio nuotraukos perdavimo metu kliento tapatybės nustatymo procese dalyvauja daugiau nei vienas asmuo;

22.11. klientas bent pažangiuoju elektroniniu parašu nepatvirtina Kliento tapatybės nustatymo elektroninio dokumento (pvz., anketos) ilgiau nei 1 valandą po veiksmų, nurodytų Techninių reikalavimų 5, 6 ar 7 punktuose, atlikimo;

22.12. asmuo nesutinka su tiesioginio vaizdo perdavimu;

22.13. jei klientas ir finansų įstaiga ar kitas subjektas dėl skirtingų kalbų ar kitų priežasčių negali susikalbėti ar suprasti vienas kito.

23. Finansų įstaiga ir kitas subjektas, įvertinęs pinigų plovimo ir (ar) teroristų finansavimo grėsmę, turi teisę sustabdyti ir nutraukti tapatybės nustatymo procesą dėl kitų nei 22 punkte nurodytų aplinkybių.

24. Finansų įstaiga ir kitas subjektas negali pratęsti ar atnaujinti nutraukto kliento tapatybės nustatymo proceso ir kliento tapatybės nustatymas galimas tik pradėjus naują tapatybės nustatymo procesą.

V SKYRIUS

FINANSŲ ĮSTAIGŲ IR KITŲ SUBJEKTŲ TEISĖS IR PAREIGOS

25. Finansų įstaigos ir kiti subjektai privalo:

25.1. užtikrinti, kad tiesioginis vaizdo perdavimas būtų vykdomas tik esant kliento sutikimui;

25.2. užtikrinti, kad Priemonėmis nebūtų galima perduoti vaizdo, kuris padarytas ne realiu laiku. Finansų įstaigos ir kiti subjektai taip pat privalo užtikrinti, kad tapatybės nustatymo procesas būtų vientisas ir kliento tapatybės nustatymo veiksmai nebūtų atliekami skirtingu metu;

25.3. užtikrinti, kad jų naudojamos Priemonės garantuoja aukštos kokybės ir spalvų vaizdo ir (ar) garso, jeigu taikytina, fiksavimą, įrašai būtų lengvai atkuriami ir įrašomi ir jais naudojantis gauti asmeniniai duomenys nebūtų keičiami ar panaudojami kitais tikslais, nesuderinamais su kliento tapatybės nustatymu;

25.4. užtikrinti, kad vidaus kontrolės procedūros ir jų aprašymas apimtų finansų įstaigos ar kito subjekto praktikoje naudojamų Priemonių aprašymus ir joms taikomus reikalavimus, klausimus, kurie yra užduodami klientui;

25.5. mokyti savo darbuotojus, atsakingus už kliento tapatybės nustatymą nuotoliniu būdu, kaip naudotis Priemonėmis, ir supažindinti tiek su šiais Techniniais reikalavimais, tiek su finansų įstaigos ar kito subjekto vidaus kontrolės procedūrose nustatytais reikalavimais dėl klientų tapatybės nustatymo nuotoliniu būdu, naudojant Priemones.

25.6. įsitikinti, kad naudojamos Priemonės atitinka šiuos Techninius reikalavimus. Esant priežiūros institucijos prašymui, finansų įstaiga ir kitas subjektas, naudojantis Priemones nuotoliniam tapatybės nustatymui, privalo pateikti įrodymus, kad naudojamos Priemones atitinka nustatytus reikalavimus;

25.7. užtikrinti asmens duomenų, skirtų kliento tapatybės nustatymui nuotoliniu būdu duomenų saugumą, apsaugoti kliento duomenis nuo atsitiktinio ar neteisėto sunaikinimo, pakeitimo, atskleidimo, taip pat nuo bet kokio kito neteisėto tvarkymo, pagal Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme įtvirtintus reikalavimus.

26. Kliento tapatybės nustatymo proceso metu padaryti vaizdo įrašai ir nuotraukos, saugomos finansų įstaigos ar kito subjekto, privalo turėti žymą, kurioje būtų nurodytas kliento vardas, pavardė, asmens kodas, IP adresas (jeigu klientas tapatybės nustatymo procesui naudojami kompiuterinė įranga), iš kurio klientas kreipėsi nustatant jo tapatybę, bei vaizdo įrašo ar nuotraukos užfiksavimo data.

27. Finansų įstaigos ir kiti subjektai, atsižvelgdami į savo veiklos ypatumus, gali numatyti papildomus saugumo ar techninius reikalavimus tinkamam bei saugiam kliento tapatybės nustatymui nuotoliniu būdu, naudojant Priemones.

VI SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

28. Finansų įstaigos ir kiti subjektai, pažeidę šiuos Techninius reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.
